

GENERE ET ERVDITI-

ONE CLARISSIMO VIRO D. GVILIELMO LANGAEO,

Christianus Wechelus S. D. P.

Vum tuum erga rempublicam studium fidemque intelligo, vir amplissime, non possum non & tibi ingenium dextrum, animumque pium, & reipub. principalem felicitatem congratulari. Nam & tu omni officiorum ratione institutus, perbellè meministi, te communibus hominum vñibus potius, quàm priuatis studiis esse natum: & respub. tui vñum sibi debitum percipit, adeò vt suæ & tranquillitatis, & salutis nomine priuatim tibi permultum debeat. Quæ quidem in re, vt mei in te animi, & erga rempub. pietatis specimen aliquod exhibeã ipsamet vitæ ratio, bonique viri officium à me efflagitare videtur, ne vel minus benè erga bonos affici, vel reipub. salutis parum studiosus, amansque habear, vel vtriusque criminis inuidiam turpissimi subeam. Deinde vel hoc nomine maximas tibi gratias agendas puto quod singulari amore, animique candore honesta studia prosequeris. Quid enim viro bono à natura iucundius vel afferri vel expectari potest, quàm viros in repub. principes, bene ex animo velle bonis literis esse còsultum? His enim omnis humanitas vitæque degendæ ratio, ac ipsa denique christiana religio prodita, ab interitu vindicatur. Quare haud temerè est, quod maiores nostri, liberos ab ipsis propè incubulis ad literas adhibitos, in his discendis operæ temporisque permultum consumerunt. Multa enim experientia & vñu quotidiano compererant, hunc vel vñum rempub. conseruandi modum, vt nemo ad publici numeris tractationem adhiberetur, nisi qui & pietate singulari, & honestis consiliis institutus esset, animumque pietatis rationibus ita confirmasset, vt nulla tempestatum vi à communi vñu & reipublicæ dignitate posset reuocari. Hæc puerorū disciplina, ac studiorum ratio vbi intermissa est, nulla respub. quantumuis locuples & legibus bene constituta, diu in bono statu viguit. Quid enim præstabunt illi in reipub. gubernaculis, qui nec suæ vitæ modum honesta institutione constituerunt, nec didicerunt, quibus hominum inter ipsos societas vinculis & copulari & conseruari possit. Ac proinde nulla pestis còmunibus hominum vñibus perniciosior afferri potest, quàm virum indoctum pariter ac improbum, publico aliquo munere defungi. Nam sic affectus cum nec per inscitiam eos authores intelligat, quorum lectione, veluti consuetudine quadam melior euadat, & pudore impeditus, honestis aliorum consiliis obtemperare nolit, necesse est (mens enim non minus otiosa esse potest, quàm cælum non perpetuò circumagi) vt & omnem apud animum turpitudinem voluet, & totius vitæ rationem, non reipub. dignitati & communi vitæ vñui, sed priuatis explendis cupiditatibus accommodet. Quare summa gratia habenda est, viris in republica constitutis, qui non solum aduigilant, vt bonorum fortunas legibus armisque aduersus perditorum iniurias communi-